

Lokal kunnskap skal bidra til mindre flom og erosjon i Kråkstadelva

16.9.2026 - Kathrine Torday Gulden | NIBIO

Kråkstadelva er utsatt for både erosjon og oversvømmelser. Nå skal erfaringene til folk som bor og arbeider langs elva kombineres med forskning for å finne tiltak som kan redusere problemene.

Kraftig nedbør setter stadig større spor langs Kråkstadelva i Nordre Follo. Elvekantene er utsatt for erosjon, og når det kommer store nedbørsmengder på kort tid, går vannet over sine bredder. Nå skal erfaringene til dem som kjenner området best, kombineres med forskning for å finne løsninger.

I et nystartet prosjekt samarbeider NIBIO, Vannområde Morsa, Nordre Follo kommune og Follo landbrukskontor om å utvikle en tiltaksplan som kan bidra til bedre vannhusholdning i nedbørfeltet.

Som en del av arbeidet inviterte prosjektet innbyggere, grunneiere, utbyggere og andre som kjenner området til workshop i Kråkstad samfunnshus 7. september. Målet var å samle lokal kunnskap om utfordringene i området og diskutere mulige løsninger sammen med prosjektgruppen.

Ordfører Cecilie Dahl-Jørgensen Pind åpnet samlingen. Hun pekte på at klimaendringene gir mer intense nedbørsepisoder, og understreket behovet for å tenke helhetlig om hvordan vann håndteres i hele nedbørfeltet.

- Kraftige nedbørshendelser vil bli en større utfordring framover. Dette er ikke noe kommunen kan løse alene. Vi er avhengige av kunnskapen til grunneiere, bønder, innbyggere og fagmiljøer for å finne gode og langsiktige løsninger, sier ordfører Cecilie Dahl-Jørgensen Pind.

Ordfører Cecilie Dahl-Jørgensen Pind ønsket velkommen til workshopen og framhevet at lokal kunnskap er viktig når Nordre Follo kommune og samarbeidspartnerne skal finne tiltak mot flom og erosjon i Kråkstadelva. Foto: Kathrine Torday Gulden

Erfaringer som ikke finnes på kartet

- De som bor og arbeider langs Kråkstadelva sitter på erfaringer som ikke finnes i kart eller modeller. De vet hvor vannet samler seg, hvilke områder som oversvømmes og hvordan vassdraget har endret seg over tid, påpeker prosjektleder Eva Skarbøvik i NIBIO.

- Den kunnskapen er svært verdifull når vi nå skal finne effektive og mest mulig varige løsninger på flom- og erosjonsproblemene.

Under workshopen satt deltakerne med kart over nedbørfeltet for å identifisere områder som er særlig utsatt for flom og erosjon, og diskutere hvor det kan være aktuelt å etablere tiltak som forsinker avrenningen av vann.

Deltakerne fortalte om oversvømte hager, erosjon langs elveløpet, fuktskader på bygninger og områder der overvann regelmessig skaper utfordringer. Flere pekte også på at økt utbygging og flere tette flater kan bidra til at vannet renner raskere gjennom landskapet enn tidligere.

- Mange av innspillene handlet om de samme utfordringene. Folk beskrev vann som finner nye veier ved kraftig nedbør, erosjon som spiser av elvekantene og jordbruksareal, og områder der overvann

skaper problemer for både boliger og jordbruk, sier Skarbøvik.

- Når flere uavhengig av hverandre peker på de samme stedene og problemene, er det svært verdifull informasjon for oss.

Seniorforsker og prosjektleder Eva Skarbøvik (t.v.) i NIBIO presenterte prosjektet og forklarte hvordan lokale erfaringer skal kombineres med kartanalyser, målinger og modellering for å finne gode klimatilpasningstiltak i Kråkstadelva. Foto: Kathrine Torday Gulden

Vil holde igjen vannet oppstrøms

I stedet for å fokusere på tiltak der skadene allerede oppstår, undersøker prosjektet hvordan vann kan holdes tilbake høyere oppe i nedbørfeltet. Tanken er at vann som holdes tilbake og beveger seg langsommere gjennom landskapet, gir lavere flomtopper og mindre erosjon lenger ned i vassdraget.

Prosjektet ser særlig på naturbaserte løsninger, som fordrøyningsdammer, fangdammer, vegetasjon langs vassdrag og andre tiltak som øker landskapets evne til å holde tilbake vann etter kraftige regnskyl. Målet er å finne løsninger som både reduserer skadeomfanget og samtidig ivaretar naturmangfoldet.

Flere av deltakerne trakk fram restaurering av kantvegetasjon, treplanting langs vassdraget og ulike former for vannfordrøyning som aktuelle tiltak. Det ble også diskutert hvordan nye utbyggingsområder kan planlegges slik at mer regnvann holdes tilbake lokalt før det når elva.

Under workshopen fortalte deltakerne om oversvømte hager, erosjon langs elveløpet, fuktskader på bygninger og områder der bakken gradvis synker. Flere pekte også på at økt utbygging og flere tette flater kan bidra til at vannet renner raskere gjennom landskapet enn tidligere. Foto: Kathrine Torday Gulden

Skal munne ut i en tiltaksplan

Innspillene fra workshopen blir nå tatt med videre i prosjektarbeidet. Sammen med målinger, kartlegging og modellering skal de danne grunnlag for en tiltaksplan for Kråkstadelva. Prosjektet varer til 2028 og er finansiert av Miljødirektoratet.

- Målet vårt er at dette arbeidet ikke bare skal komme Kråkstadelva til gode, men også gi erfaringer som kan være nyttige for andre vassdrag som står overfor lignende utfordringer med flom, erosjon og klimaendringer, sier Skarbøvik.

<https://www.nibio.no/nyheter/2026/lokal-kunnskap-skal-bidra-til-mindre-flom-og-erosjon-i-krakstadelva>